

Votavová Sumelidisová, Nicole

Současná literatura

In: Votavová Sumelidisová, Nicole. *Antologie řecké literatury 20. století*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 147-153

ISBN 978-80-210-7301-2; ISBN 978-80-210-7304-3 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131539>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

10. SOUČASNÁ LITERATURA

10.1. Současná poezie

Mladší řecké básníky zařadíme do literárních skupin nebo generací jen stěží (objevují se však i termíny „generace osmdesátých a devadesátých let“), naopak každý jde svou vlastní cestou. Nemají jednotící témata, většinu z nich však spojuje hledání smyslu lidské existence prostřednictvím obratu do vlastního osobního světa. Postmoderní přijetí všech prostředků a způsobů vyjádření, odmítnutí veškerých -ismů a nezájem o společné cíle vytváří nepřehlednou, ale zajímavou a tvůrčí atmosféru posledních desetiletí.

Autoři vycházející z druhé poválečné generace:

Básně **Kateriny Angelaki-Ruk** (Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ, nar. 1939) se soustředí na tělesné prožitky, tělo je motiv, který se v její poezii stále opakuje, v posledních sbírkách jsou běžnější autobiografické odkazy. Následující báseň je ze sbírky *Anorexie bytí* (*Η ανορεξία της ύπαρξης*, 2001)

Η αλλοτρίωση της έλξης

Η σάρκα έγινε σελίδα
το δέρμα χαρτί
το χάδι έννοια αφηρημένη
το σώμα καινούρια θεωρία του ανύπαρχτου.
Αλήθεια, πώς να περιγράψω
τη φύση όταν μ' έχει εγκαταλείψει
και μόνο στην πρεμιέρα του φθινόπωρου
θυμάται να με προσκαλέσει καμιά φορά;
Ελπίζω να βρω το θάρρος
μια τελευταία επιθυμία να εκφράσω:
γδυτό ένα ωραίο αρσενικό να δω
να θυμηθώ, σαν τελευταία εικόνα
να κουβαλώ το ανδρικό σώμα
που δεν είναι ύλη
αλλά η υπερφυσική ουσία του μέλλοντος.

Γιατί αυτό θα πει ηδονή:
ν' αγγίζεις το φθαρτό
και να παραμερίζεις το θάνατο.¹⁴¹

Markos Meskos (Μάρκος Μέσκος, nar. 1935), oceněný v r. 2014 státní cenou za poezii, se ve svých básních, starších i současných, vrací k občanské válce. Sám k tomuto návratu do minulosti v rozhovoru pro noviny *Kathimerini* řekl:

Δεν επικαλούμαι το παρελθόν, αλλά τους ωραίους ανθρώπους –ειδικά τους νεκρούς του '48-'49, που με τάραξαν– και θλίβομαι που έχουν χαθεί οριστικά και αμετάκλητα. Δεν δέχομαι ότι οι άνθρωποί μου είναι χώμα και κόκαλα. Τους επικαλούμαι τακτικά, διότι αυτοί είναι το παρελθόν μου, η πατρίδα μου, η ζωή μου. Υπολογίζω στο μέλλον όταν βλέπω τα μάτια των νέων παιδιών. Γιατί αυτά δεν έχουν φτάσει ακόμη στη σύγκρουση, στην πολλαπλή προδοσία και στην αυτονόητη φθορά.¹⁴²

Následující báseň vyšla v r. 1957 ve sbírce *Protiklady* (*Αντιθέσεις*):

Στον ίσκιο της γης VI

Γριά κυρα-Λισάβητ θα σε πάω στη Μηχανιώνα
τσιλικο τ' αμάξι και κρασάκι όπως σ' αρέσει
μην πονάς θα βρούμε στο φεγγάρι κάποια θέση –
κάντρο των μελλοντικών αντικέρ στον κουφόν αιώνα!

Θα 'ναι εκεί η Μαρία με τον Σταύρο και τον Τόλη
ούτε γάτα ούτε ζημιά ήσυχα στο περιγιάλι
μοναχά μια νύχτα μακρινά τα φώτα κι η βαβούρα ζάλη –
στο αδειανό κεφάλι μας κολλημένο ένα πιστόλι.

Ζωντανοί νεκροί το χάραμα για τη Σαλονίκη πίσω
μελαγχολικό τραγούδι απ' τα παλιά λησμονημένο
τα Ντεπώ και τα Κουλέ Καφέ με αεράκι ξένο
και σημερινό –τι λες;– λέω πάλι ν' αγαπήσω...¹⁴³

Kiki Dimula (Κική Δημουλά, nar. 1931) začala psát na začátku padesátých let, jako představitelka druhé poválečné („ztracené“) generace a jako její vrstevníci prožívá a popisuje dramata poválečného období, bezvýhodnost světa, který ztratil své jistoty a víru v budoucnost. Hlavními tématy jsou nepřítomnost blízkého člověka a zapomnění.

141 RUK (2011): 27.

142 MESKOS (2014).

143 MESKOS (2011): 42.

ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ

Άγαλμα γυναίκας με δεμένα χέρια

Όλοι σε λένε κατευθείαν άγαλμα,
 εγώ σε προσφωνώ γυναίκα κατευθείαν.
 Στολίζεις κάποιο πάρκο.
 Από μακριά εξαπατάς.
 Θαρρεί κανείς πως έχεις ελαφρά ανακαθίσει
 να θυμηθείς ένα ωραίο όνειρο που είδες,
 πως παίρνεις φόρα να το ζήσεις.
 Από κοντά ξεκαθαρίζει το όνειρο:
 δεμένα είναι πισθάγκωνα τα χέρια σου
 μ' ένα σκοινί μαρμάρينو
 κι η στάση σου είναι η θέλησή σου
 κάτι να σε βοηθήσει να ξεφύγεις
 την αγωνία του αιχμαλώτου.
 Έτσι σε παραγγείλανε στο γλύπτη:
 αιχμάλωτη.
 Δεν μπορείς
 ούτε μια βροχή να ζυγίσεις στο χέρι σου,
 ούτε μια ελαφριά μαργαρίτα.
 Δεμένα είναι τα μάτια σου.
 Και δεν είν' το μάρμαρο μόνο ο Άργος.
 Αν κάτι πήγαινε ν' αλλάξει
 στην πορεία των μαρμάρων,
 αν άρχιζαν τ' αγάλματα αγώνες
 για ελευθερίες και ισότητες,
 όπως οι δούλοι,
 οι νεκροί
 και το αίσθημά μας,
 εσύ θα πορευόσουν
 μες στην κοσμογονία των μαρμάρων
 με δεμένα πάλι τα χέρια, αιχμάλωτη.
 Όλοι σε λένε κατευθείαν άγαλμα,
 εγώ σε λέω γυναίκα αμέσως.
 Όχι γιατί γυναίκα σε παρέδωσε
 στο μάρμαρο ο γλύπτης
 κι υπόσχονται οι γοφοί σου
 ευγονία αγαλμάτων,
 καλή σοδειά ακινησίας.
 Γιατί τα δεμένα χέρια σου, που έχεις
 όσους πολλούς αιώνες σε γνωρίζω,
 σε λέω γυναίκα.
 Σε λέω γυναίκα
 γιατί' είσ' αιχμάλωτη.¹⁴⁴

144 DIMULA (2007): 151 a 152.

Dimitris Eleftherakis (Δημήτρης Ελευθεράκης, nar. 1978) je představitelem nejmladší básnické generace. Narodil se v Aténách, vystudoval řeckou a evropskou literaturu na aténské univerzitě a v Edinburghu, vydal dvě básnické sbírky (2001 a 2004) a zabývá se také překladý. Báseň *Michail Bulgakov* je ze sbírky *Step* věnované autorům, kteří jej ovlivnili.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΟΥΛΓΚΑΚΟΦ

«Υπάρχει η βουβή φωνή, που μιλά σε όλους μας την ίδια
ιδιόλεκτο·
όμως, σε διαφορετική για τον καθένα γλώσσα».
Έγραψε στο ταλαιπωρημένο τετράδιο του '39, στη Μόσχα.
Άκουσε από τον δρόμο ένα ακορντεόν· κι ένα τραγουδάκι
σε παλιά διάλεκτο.

Και θυμήθηκε τις ανοιξιάτικες πλημμύρες του Δνειπέρου,
τότε που το νερό σκέπαζε τα νησιά της όχθης κι έσμιγε τον
ορίζοντα.
Τα μαθήματα βοτανολογίας στο Γυμνάσιο· τις ιδιότητες
του μίσχου και του ύπερου.
Αλλά και την αποστήθιση της Ιστορίας σε βιβλία χριστιανίζοντα.

Και τότε, κατάλαβε πως δεν πιστεύει στην Ανάσταση.
Ούτως ή άλλως, ο κόσμος είναι το αντίθετο του Παραδείσου.
Γνώριζε, βέβαια, ότι τα φώτα που συνοδεύουν την ανθρώπινη
παράσταση
δεν είναι παρά σκιές που παιχνιδίζουνε πάνω απ' τα μήκη
της αβύσσου.

Αλλά γιατί ακούγεται εδώ ένα θρόισμα σαν από δέντρο,
ενώ κορμός, κλαδιά και φύλλα δεν υπάρχουν; Την απουσία
του ποιος θα δικάσει;
Και τότε, στήθηκε εμπρός του μία βυζαντινή βασιλική· με
κέντρο
τον ουρανό. Και διάκοσμο την πλάση.¹⁴⁵

145 ELEFTHERAKIS (2006): 16.

10.2. Současná próza

Pro prózu přelomu století platí to samé, co pro poezii, mizí jednotící témata, obraz je velmi pestrý. Oblíbeným podžánrem je stále historický román, jeho autorkou je např. **Rea Galanaki** (Ρέα Γαλανάκη, nar. 1947). V posledních letech můžeme ovšem sledovat, jak téma hospodářské krize a otázka chudoby tematicky zasahuje do současné prózy. Tomuto námětu se věnuje například **Christos Ikonomu** (Χρήστος Οικονόμου, nar. 1970) ve sbírce *Něco se stane, uvidíš* (Κάτι θα γίνει, θα δεις, 2010).

Následující ukázka je z povídky *Tučňáci před účtárnou*:

Ποιγκούνιοι έξω από το λογιστήριο

Πάει ένας μήνας τώρα. Σίγουρα άρχισε πιο νωρίς αλλά εγώ πάει κάνας μήνας που το 'μαθα. Μόλις τέλειωσε απ' τη δουλειά ο Πέτρος έβγαινε με το Καντέτ στη Θηβών και περίμενε. Δούλευε στις αποθήκες του Γκρέκα πίσω απ' τον Πλάτωνα στη Θηβών και μόλις σχόλαγε τ' απογέματα έβγαινε με το Καντέτ στη Θηβών και παραφύλαγε τ' αμάξια που περνούσαν. Άναβε αλάρμ κι άναβε τσιγάρο κι έβαζε στο κασετόφωνο καμιά κασέτα από κείνες που του 'χα δώσει και κατέβαζε το παράθυρο και κοίταζε τ' αμάξια που περνούσαν. Και μόλις σταμπάρριζε κανένα ακριβό – κάνα τζιπ θηρίο κάνα γκάμπριο κομπρέσορα – έβαζε μπρος κι έφευγε και το ακολουθούσε. Πειραιά Καστέλα Φάληρο και πιο μακριά ακόμα. Γλυφάδα Βούλα Ηλιούπολη – και πού δεν πήγε. Έπαιρνε από πίσω τ' ακριβά αμάξια γιατί ήθελε λείει να δει πού μένουνε ή πού δουλεύουνε αυτοί που τα οδηγούσαν. Ωρες ολόκληρες γύριζε σαν άδικη κατάρρα. Και τη νύχτα που μου τα 'πε όλα αυτά ήρθε σπίτι σουρωμένος κι έπεσε με τα ρούχα στο κρεβάτι κι άναψε τσιγάρο και τραγούδησε ένα τραγούδι του Robert Johnson – τα λόγια δεν τα 'ξερε μόνο το σκοπό ήξερε να πιάσει – κι ύστερα είπε πως είναι παράξενο να 'σαι φτωχός, μου είπε ο Πέτρος, είναι σα να 'σαι σαν εκείνους τους πιγκουνίους που δείχνουν στην τηλεόραση που βλέπουνε τους πάγους γύρω τους να λιώνουν και δεν ξέρουν από πού να πιαστούν και πώς να γλιτώσουν από την τρέλα την πολλή κι από το φόβο που 'χουν ορμάνε να φάει ο ένας τον άλλον – έτσι είναι, είπε ο Πέτρος.
[...]

Δυο μήνες μέσα μάς έχει βάλει ο Γκρέκας, είπε. Μαζευτήκαμε απ' τις τέσσερις έξω απ' το λογιστήριο και περιμέναμε. Δεκαπέντε είκοσι άτομα. Πρόλαβαν πληρώθηκαν πέντ' έξι κι άλλοι μείναμε πάλι ρέστοι. Εγώ ήμουνα όγδοος. Φωνάξαμε βρισάμε τίποτα. Την άλλη βδομάδα λείει. Ήταν εκεί κι ένας μπαρμπα-Κώστας που δουλεύει το κλαρκ μόλις τ' άκουσε πάρ' τονα κάτω. Τρέχαμε να τον συνειφέρουμε. Δεν υπάρχει πιο. Πώς το λένε πιο ταπεινωτικό πράγμα απ' αυτό. Να 'σαι δυο μήνες απλήρωτος να περιμένεις στην ουρά να πληρωθείς και πριν έρθει η σειρά σου να σου λένε τέρμα τελειώσανε τα λεφτά από βδομάδα πάλι. Αρρώστια. Αρρώστια. Σου τσακίζει την ψυχή πώς το λένε. Έπρεπε να μας έβλεπες όμως. Σαν πιγκούνιοι ήμασταν. Έτσι που περιμέναμε στην ουρά ο ένας πίσω απ' τον άλλον και προχωράγαμε βήμα βήμα

και τεντώναμε το κεφάλι για να δούμε τι γίνεται στο λογιστήριο κι αν πήρε τα λεφτά αυτός που 'χε μπει μέσα. Σαν πιγκουίνοι μοιάζαμε στ' αλήθεια. Κι όση ώρα περιμέναμε εκεί ήμουνα έτοιμος να χιμήξω σ' αυτόν που στεκότανε μπροστά μου κι ήξερα πως αυτός που στεκότανε πίσω μου ήταν έτοιμος να χιμήξει σε μένα. Γιατί το ξέραμε πως τα λεφτά δεν έφταναν για όλους. Θα σου σηκωνότανε η τρίχα έτσι και μας έβλεπες. Σαν πιγκουίνοι σου λέω.¹⁴⁶

Povídky se surrealistickými prvky píše **Eleni Marutsu** (nar. 1967):

Mange mon ange

MAMA MOY πέθανε στὸν τοκετό. Ἔτσι μοῦ ἔχουν πεί κι ἐγὼ τὸ πιστεύω. Αὐτὸ βέβαια δὲν μ' ἐμποδίζει νὰ σκέφτομαι συχνὰ πὼς ἡ μητέρα μᾶς ἐγκατέλειψε γιὰ ν' ἀκολουθήσει ἕνα περιπλανώμενο τσίρκο. Τὴν φαντάζομαι νὰ χώνει τὸ κεφάλι ἀνάμεσα στὰ σαγόνια ἐνὸς λιονταριοῦ καὶ μετὰ σκέφτομαι τὸ δικό μου κεφάλι ἀνάμεσα στὰ λαγόνια ἐνὸς κοριτσιοῦ, νὰ ξεπροβάλλει ματωμένο, καὶ τὸ κορίτσι νὰ εἶναι ἡ μαμὰ μου. Μαμὰ, λιοντάρη, ἐγώ: ἰδοὺ ἕνα ἐπικίνδυνο νοῦμερο πού, ὅταν τὸ ἐκτελῶ στὴ φαντασία μου, κανεὶς δὲν πεθαίνει. Ἀρνοῦμαι ὅτι ἡ ζωὴ τρέφεται μὲ θάνατο. Ἀρνοῦμαι τὴν τροφή.

Mange, mon ange, μὲ ἐκλιπαρεῖ ἡ μητέρα μου, στὰ ὄνειρά μου. Ἐχει τὴ μορφή τῆς Κατρίν Ντενέβ, στὴν Ὁραία τῆς Ἡμέρας, σεμνὴ μαζὶ καὶ πρόστυχη. Ἄνοιξε τὸ στόμα σου, μὲ διατάζει, ὅπως διατάζει τὸ λιοντάρη τοῦ τσίρκου καὶ μοῦ στερεώνει μιὰ λευκὴ πετσέτα στὸ λαιμό. Ἄν ἤμουν ὁ ἄγγελός της, θὰ μοῦ στερέωνε δυὸ λευκὲς πετσέτες στοὺς ὤμους, ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἡ διπροσωπία στὴν ὁποία δὲν μπορῶ ν' ἀντισταθῶ. Ἄνοιγώ πειθήνια τὸ στόμα κι αὐτὴ κατευθύνει πρὸς τὴ μαῦρη μικρὴ σπηλιὰ ἕνα ἀσημένιο μικρὸ πιρουνί. Ἀπ' τὸ πιρουνί σπαρταράει στάζοντας ἕνα κομματί παντζάρι. Σταγόνες λεκιάζουν τὴ λευκὴ πετσέτα. Μέσα στὴν κοιλιὰ μου τὸ παντζάρι βᾶφει κόκκινα τὰ σπλάχνα μου. Φάε, σπλάχνο μου. Ἀρνοῦμαι ὅτιδιόποτε λεκιάζει ἀνεξίτηλα. Ἀρνοῦμαι τὴν τροφή.

Τὴ μητέρα σου τὴν πήρε ἕνας ἄγγελος, μοῦ εἶπε ὁ μπαμπὰς τὴν πρώτη φορὰ πού ρώτησα γιὰ ἐκείνη. Ὅταν κλείνομαι στὸ μπάνιο, παίρνω στὰ χέρια τὸ μπουκαλάκι μὲ τὸ ἄρωμα τῆς μαμᾶς. Πάνω στὸ μπουκαλάκι εἶναι στερεωμένα δυὸ μικρὰ πορσελάνινα φτερά ἀγγέλου. Ὁ μπαμπὰς λέει πὼς μυρίζει κανέλα. Εἶδα στὸν ὕπνο μου πὼς ἡ μητέρα κρατοῦσε μπροστὰ στὴν κοιλιὰ της ἕνα γυάλινο ἀγγελάκι. Mange mon ange, μὲ παρακάλεσε μὲ γυάλινα μάτια, κι ἐγὼ τὸ ἔβαλα ὅλο στὸ στόμα μου. Μασώντας το ἐνίωσα σὰ νὰ μασῶ τὰ δόντια μου, πού θρυμματίζονταν στὸ στόμα σὰν καραμέλες. Τὰ ἔφτυσα στὸ χῶμα πού μύριζε κανέλα. Ἀρνοῦμαι νὰ πεθάνω στὴ θέση τῆς μαμᾶς μου. Ἀρνοῦμαι ὁ θάνατος νὰ τρέφεται μὲ θάνατο. Φτύνω τὴ τροφή στὴν παλάμη τῆς μητέρας μου. Λεκιάζω τὸ λευκὸ της γάντι.

Μιὰ φορὰ εἶχα δεῖ στὴν τηλεόραση μιὰ γυναίκα πού γδυνόταν σιγὰ σιγὰ. Στὸ τέλος εἶχαν μείνει μόνο τα γάντια της, δυὸ μακριὰ μαῦρα γάντια μέχρι τὸν ἀγκώνα πού τὰ ἔβγαζε ὡς ἐξῆς: δάγκωνε τίς ἄκρες των δαχτύλων, τραβώντας τα λίγο ἕνα ἕνα και μετὰ πετοῦσε τὸ γάντι στὸν ἀέρα. Κάθε φορὰ πού φέρνω στὴ μνήμη μου αὐτὴ τὴν εἰκόνα, βλέπω τὴ γυναίκα νὰ δαγκώνει και νὰ τραβᾶει τὰ ἀκροδάχτυλα και μετὰ νὰ

146 IKONOMU (2012): 233-240.

πετάει στὸν ἀέρα ἀπ' τὸν ἀγκώνα καὶ κάτω τὸ ἴδιο τῆς τὸ χέρι. Ὅταν τὸ λέω στὸν ψυχολόγο, ὅπου μὲ στέλνει ὁ μπαμπάς μου —νομίζει ὁ καημένος ὅτι θὰ πεθάνω ἀπ' τὴν ἀδυναμία—, μὲ βάζει νὰ ζωγραφίσω μιὰ παλάμη. Ἐγὼ φτιάχνω τὰ πέντε δάχτυλα τριγύρω τῆς σὰν πέταλα ἀπὸ μαργαρίτα. Ἐτσι, τοῦ ἐξηγῶ, ὅταν τὰ τραβάς ἓνα ἓνα βγαίνουνε πάντα «μ' ἀγαπᾶ».

Ἡ μαμά μου ἀγάπησε ἓναν Ἄγγελο. Ὁ Ἄγγελος εἶναι ταχυδακτυλουργὸς κι αὐτὸς τὴν ἔπεισε νὰ ἀκολουθήσει τὸ τσίρκο. Τὸν φαντάζομαι ψηλὸ καὶ ξανθό, νὰ τῆς τραβᾶει τὸ χέρι. Τὸ ἄλλο τῆς χέρι κρατᾶει ἐμένα. Τὸ μεγάλο φορτηγὸ του τσίρκου ἔχει ἤδη βάλει μπρὸς κι ὁ Ἄγγελος βοηθάει τὴ μαμά μου ν' ἀνέβει. Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ τῆς ἀφήσω τὸ χέρι. Τὸ φορτηγὸ ξεκινᾶει καὶ γιὰ λίγα δευτερόλεπτα τρέχω κι ἐγὼ γραπωμένη ἀπ' τὸ χέρι τῆς μαμάς μου. Στὸ τέλος μοῦ μένει στὴν παλάμη τὸ λευκὸ τῆς γάντι. Ὁ γιατρὸς μὲ πιάνει μὲ τὰ πλαστικά του γάντια καὶ μὲ τραβᾶει ἔξω ἀπ' τὴ μαμά μου. Ἡ μαμά μου τρέχει στὸ πίσω μέρος τοῦ φορτηγοῦ καὶ μοῦ γνέφει ἀπ' τὸ παράθυρο μὲ τὸ γυμνὸ τῆς χέρι. Μὲ τὸ ἄλλο σκουπίζει τὰ μάτια τῆς. «Κλαίει», λέει ὁ γιατρὸς, «καλὸ σημάδι», καὶ μὲ ἀποθέτει στὰ χέρια τοῦ μπαμπά μου. Μετὰ βγάζει τὰ ματωμένα γάντια καὶ τὰ πετάει.

Ἄν φουσκώσεις ἓνα χειρουργικὸ γάντι, μπορεῖς μετὰ νὰ τὸ γεμίσεις μὲ γάλα καὶ νὰ τρυπήσεις μιὰ στάλα ἓνα του δάχτυλο. Mange, mon ange, λέω στὸ ὄρφανὸ γατάκι πού τώρα βυζαίνει τὸ ὑπερμέγεθος δάχτυλο. Καθὼς τὸ ταΐζω, ἓνα μικρὸ ρυάκι ἀπὸ γάλα τρέχει ἀπ' τὴν ἄκρη τοῦ στόματος στὸ λαϊμὸ καὶ μετὰ στὴν μαλακὴ του κοιλιὰ καθότι ἡ τροφὴ ἀκολουθεῖ πορεία καθοδική κι αὐτὸς ἀπὸ μόνος του θὰ ἦταν ἓνας ἐξαιρετος λόγος νὰ τὴν ἀρνοῦμαι. Ἀντιθέτως, ἐκτιμῶ βαθύτατα τὰ σύννεφα, τὰ μπαλόνια καθὼς καὶ τὰ ἀνοδικὰ ρεύματα ἀέρα καὶ —προσέξτε, ἂν θέλετε, αὐτὸ τὸ σημείο— ὅταν ὀνειρεύομαι τὴ γέννησή μου, ὅταν φέρνω στὴ φαντασία μου τὸ γιατρὸ νὰ κόβει τὸ σπάγκο πού μὲ ἐνώνει μὲ τὴ μητέρα μου, ἐγὼ εὐθὺς ἀνεβαίνω ψηλὰ σὰν μικρὸς φουσκωτὸς ἄγγελος, βγαίνω ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο κι ἀπὸ κάτω μικρὰ παιδιὰ σὲ μέγεθος κουκίδας, σταματοῦν γιὰ λίγο τὸ φαῖ τους καὶ χειροκροτοῦν.¹⁴⁷